

PANDUAN RINGKAS

PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN MALAYSIA

Dengan Tumpuan Khusus kepada Perkara 11

Kebebasan Beragama

Berdasarkan Perlembagaan Persekutuan Rasmi (Cetakan Semula 2020)

Ringkasan Mudah Difahami untuk Semua Rakyat Malaysia

KANDUNGAN

1. Pengenalan
2. Asas Malaysia
3. Kebebasan Asasi
4. PERKARA 11: Kebebasan Beragama (Terperinci)
5. Kewarganegaraan
6. Struktur Kerajaan
7. Pilihan Raya dan Demokrasi
8. Peruntukan Khas
9. Cara Mengubah Perlembagaan

1. PENGENALAN

Perlembagaan Persekutuan adalah undang-undang tertinggi Malaysia, ditubuhkan pada Hari Merdeka (31 Ogos 1957). Ia adalah dokumen undang-undang tertinggi di negara ini, dan semua undang-undang lain mesti mematuhi. Perlembagaan mentakrifkan bagaimana Malaysia ditadbir, melindungi hak rakyat, dan menetapkan hubungan antara kerajaan persekutuan dan kerajaan negeri.

Panduan ini menyampaikan Perlembagaan dalam bahasa yang mudah, dengan penekanan khusus kepada Perkara 11, yang menjamin kebebasan beragama - salah satu hak asasi paling penting dalam negara majmuk kita.

2. ASAS MALAYSIA

Perkara 1: Nama dan Negeri-Negeri Malaysia

Malaysia terdiri daripada 13 negeri: Johor, Kedah, Kelantan, Melaka, Negeri Sembilan, Pahang, Pulau Pinang, Perak, Perlis, Sabah, Sarawak, Selangor, dan Terengganu. Selain itu, terdapat tiga Wilayah Persekutuan: Kuala Lumpur, Labuan, dan Putrajaya.

Perkara 3: Islam sebagai Agama Persekutuan

Islam adalah agama Persekutuan. Walau bagaimanapun, ini tidak bermakna Malaysia adalah negara Islam teokratik. Agama-agama lain boleh diamalkan dengan aman dan harmoni di seluruh Malaysia. Perlembagaan melindungi kebebasan beragama sambil mengiktiraf kedudukan istimewa Islam.

Perbezaan penting: Walaupun Islam adalah agama rasmi, Perkara 11 (dijelaskan di bawah) menjamin bahawa setiap orang mempunyai hak untuk menganut dan mengamalkan agama mereka sendiri.

Perkara 4: Perlembagaan adalah Tertinggi

Perlembagaan adalah undang-undang tertinggi Malaysia. Mana-mana undang-undang yang bercanggah dengan Perlembagaan adalah tidak sah setakat percanggahan itu. Ini bermakna tiada kerajaan, institusi, atau orang yang berada di atas Perlembagaan.

3. KEBEBASAN ASASI (BAHAGIAN II PERLEMBAGAAN)

Perlembagaan menjamin beberapa hak asasi kepada semua orang di Malaysia. Hak-hak ini membentuk asas kebebasan individu dan maruah manusia:

Perkara 5: Kebebasan Diri

Tiada seorang pun boleh dilucutkan nyawa atau kebebasan diri kecuali mengikut undang-undang. Jika ditangkap, anda mesti diberitahu sebabnya dan dibenarkan berunding dengan peguam pilihan anda.

Perkara 6: Tiada Perhambaan atau Kerja Paksa

Semua bentuk perhambaan dan kerja paksa adalah dilarang. Khidmat negara wajib dan perkhidmatan masyarakat yang diperintahkan mahkamah adalah pengecualian.

Perkara 7: Perlindungan Terhadap Undang-Undang Retroaktif

Anda tidak boleh dihukum untuk perbuatan yang bukan jenayah ketika anda melakukannya. Anda juga tidak boleh dibicarakan dua kali untuk kesalahan yang sama.

Perkara 8: Kesamarataan di Sisi Undang-Undang

Semua orang sama rata di sisi undang-undang. Tiada diskriminasi berdasarkan agama, bangsa, keturunan, tempat lahir, atau jantina dibenarkan. Peruntukan khas wujud untuk perlindungan orang Melayu dan anak negeri Sabah dan Sarawak.

Perkara 9: Kebebasan Bergerak

Rakyat boleh bergerak bebas di seluruh Malaysia dan tinggal di mana-mana dalam negara. Tiada rakyat boleh dibuang negeri dari Malaysia atau dihalang daripada kembali.

Perkara 10: Kebebasan Bersuara, Berhimpun dan Berpersatuan

Rakyat mempunyai hak kebebasan bersuara dan menyatakan pendapat, berhimpun dengan aman, dan membentuk persatuan. Parlimen boleh mengenakan sekatan demi kepentingan keselamatan, ketenteraman awam, atau moral.

4. PERKARA 11: KEBEBASAN BERAGAMA

(PENJELASAN MENYELURUH)

Perkara 11 adalah salah satu peruntukan terpenting dalam Perlembagaan Malaysia. Ia menjamin kebebasan beragama sambil mengimbangkan kedudukan istimewa Islam. Perkara ini telah mengalami beberapa pindaan dan tafsiran undang-undang selama bertahun-tahun.

Perkara 11(1): Hak untuk Menganut, Mengamal dan Menyebarkan

Teks Rasmi: "Tiap-tiap orang berhak menganut dan mengamalkan agamanya dan, tertakluk kepada Fasal (4), menyebarkannya."

Maksudnya:

- **Tiap-tiap orang** bermaksud warganegara dan bukan warganegara. Hak ini tidak terhad kepada rakyat Malaysia sahaja.
- **Menganut** bermaksud anda boleh mempercayai dan mengisytiharkan kepercayaan anda dalam mana-mana agama.
- **Mengamal** bermaksud anda boleh beribadat, melakukan ritual agama, mengikuti adat agama, dan hidup menurut prinsip agama anda.
- **Menyebarkan** bermaksud anda boleh menyebarkan atau mempromosikan kepercayaan agama anda kepada orang lain. Walau bagaimanapun, hak ini tertakluk kepada Fasal (4), yang membenarkan sekatan ke atas penyebaran kepada orang Islam.

Penjelasan Penting:

Hak untuk menyebarkan tidak mutlak. Undang-undang negeri (dan undang-undang persekutuan di Wilayah Persekutuan) boleh mengawal atau menyekat penyebaran mana-mana doktrin agama di kalangan orang Islam. Ini bermakna:

- Anda bebas berkongsi agama anda dengan bukan Islam
- Negeri boleh menggubal undang-undang yang menyekat atau melarang penyebaran agama bukan Islam kepada orang Islam
- Banyak negeri telah menggubal undang-undang sedemikian di bawah Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri mereka

Perkara 11(2): Tiada Cukai Agama Wajib

Teks Rasmi: "Tiada seorang pun boleh dipaksa membayar apa-apa cukai yang hasilnya diperuntukkan khas seluruhnya atau sebahagiannya bagi maksud-maksud sesuatu agama selain agamanya sendiri."

Maksudnya:

Anda tidak boleh dipaksa membayar cukai yang khusus menyokong agama yang anda tidak ikuti. Contohnya:

- Bukan Islam tidak boleh dipaksa membayar cukai agama Islam (zakat, fitrah, dll.)
- Orang Islam tidak boleh dipaksa membayar cukai yang diperuntukkan khusus untuk tujuan agama bukan Islam
- Ini tidak menghalang cukai am yang mungkin secara tidak langsung memberi manfaat kepada institusi agama

Perkara 11(3): Hak Kumpulan Agama

Teks Rasmi: "Tiap-tiap kumpulan agama berhak— (a) menguruskan hal ehwal agamanya sendiri; (b) menubuhkan dan menyenggara institusi bagi maksud-maksud agama atau amal; dan (c) memperoleh dan memiliki harta dan memegang dan mentadbirnya mengikut undang-undang."

Maksudnya:

(a) Urus hal ehwal agama sendiri: Komuniti agama boleh mengatur diri mereka, melantik pemimpin agama, menjalankan ibadat, dan membuat keputusan tentang hal ehwal dalaman agama mereka tanpa campur tangan kerajaan.

(b) Tubuh institusi: Kumpulan agama boleh membina dan mengendalikan:

- Tempat ibadat (masjid, kuil, gereja, gurdwara, dll.)
- Sekolah agama dan institusi pendidikan
- Organisasi amal dan badan kebajikan
- Hospital agama, rumah anak yatim, dan pusat komuniti

(c) Miliki dan urus harta: Organisasi agama boleh membeli tanah, memiliki bangunan, dan menguruskan aset mereka mengikut undang-undang. Ini termasuk wakaf agama (wakaf untuk orang Islam, dll.).

Perkara 11(4): Kawalan Negeri ke atas Penyebaran kepada Orang Islam

Teks Rasmi: "Undang-undang negeri dan bagi Wilayah-Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya, undang-undang persekutuan boleh mengawal atau menyekat penyebaran apa-apa doktrin atau kepercayaan agama di kalangan orang yang menganuti agama Islam."

Maksudnya:

Ini adalah peruntukan penting yang ditambah melalui pindaan perlembagaan pada 1971 (Akta A30). Ia membenarkan:

- **Kerajaan negeri** membuat undang-undang mengawal atau menyekat penyebaran agama bukan Islam kepada orang Islam dalam negeri mereka
- **Kerajaan persekutuan** membuat undang-undang serupa untuk Wilayah Persekutuan (Kuala Lumpur, Labuan, Putrajaya)

Bagaimana negeri menggunakan kuasa ini:

Kebanyakan negeri telah menggubal undang-undang di bawah Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri mereka yang:

- Melarang atau mengkriminalisasikan percubaan menukar orang Islam kepada agama lain
- Menyekat pengedaran bahan agama bukan Islam kepada orang Islam
- Mengawal perhimpunan agama di mana orang Islam mungkin terdedah kepada kepercayaan lain
- Mewujudkan kesalahan bagi mereka yang cuba memujuk orang Islam meninggalkan Islam

Nota penting: Sekatan ini hanya terpakai kepada penyebaran *kepada orang Islam*. Kebebasan untuk menyebarkan agama anda kepada bukan Islam tetap dilindungi di bawah Perkara 11(1).

Perkara 11(5): Undang-Undang Am Masih Terpakai

Teks Rasmi: "Perkara ini tidak memberi kuasa untuk melakukan apa-apa perbuatan yang bertentangan dengan mana-mana undang-undang am yang berhubungan dengan ketenteraman awam, kesihatan awam atau moral."

Maksudnya:

Kebebasan beragama tidak mutlak. Anda tidak boleh menggunakan agama sebagai alasan untuk:

- Melanggar undang-undang yang direka untuk mengekalkan ketenteraman awam (cth. rusuhan, protes ganas)
- Melanggar peraturan kesihatan awam (cth. enggan rawatan perubatan untuk kanak-kanak)
- Terlibat dalam perbuatan yang dianggap tidak bermoral oleh undang-undang am (cth. amalan berbahaya tertentu)

Amalan agama mesti dilaksanakan dalam batasan undang-undang yang terpakai secara am yang melayani kepentingan awam yang sah.

IMPLIKASI PRAKTIKAL PERKARA 11

Apa yang anda **BOLEH** lakukan:

- ✓ Mengamalkan mana-mana agama yang anda pilih
- ✓ Membina tempat ibadat (tertakluk kepada kelulusan pihak berkuasa tempatan)
- ✓ Menjalankan upacara dan perayaan agama
- ✓ Memakai pakaian agama (tudung, serban, salib, dll.)
- ✓ Menubuhkan sekolah dan institusi agama
- ✓ Menerbit dan mengedar bahan agama kepada komuniti anda sendiri
- ✓ Berkongsi kepercayaan anda dengan bukan Islam
- ✓ Meninggalkan Islam jika anda bukan Islam yang memeluk Islam

Apa yang anda **TIDAK BOLEH** lakukan:

- ✗ Menyebarkan agama bukan Islam kepada orang Islam (di kebanyakan negeri)
- ✗ Menggunakan kebebasan beragama sebagai alasan untuk melanggar undang-undang am
- ✗ Memaksa orang lain menganut agama anda
- ✗ Mengganggu ketenteraman awam atau kesihatan atas nama agama
- ✗ Mengamalkan ritual agama yang membahayakan orang lain

KES-KES KHAS DAN NOTA PENTING

Orang Islam dan Kebebasan Beragama:

Bagi orang Islam di Malaysia, situasinya lebih kompleks:

- Orang Islam tertakluk kepada kedua-dua undang-undang sivil dan undang-undang Islam (Syariah)
- Murtad (meninggalkan Islam) adalah kesalahan di bawah banyak Enakmen Pentadbiran Agama Islam Negeri
- Orang Islam yang ingin menukar keluar dari Islam mesti mendapat kebenaran daripada Mahkamah Syariah
- Ini telah menjadi subjek perdebatan undang-undang dan perlembagaan di Malaysia

Kanak-kanak dan Agama:

- Ibu bapa umumnya mempunyai hak untuk menentukan agama anak-anak mereka
- Dalam kes di mana ibu bapa berbeza agama, pertikaian mungkin timbul
- Mahkamah telah memutuskan berbeza dalam pelbagai kes, mewujudkan ketidakpastian undang-undang

Perkembangan Sejarah:

Perkara 11 telah dipinda dua kali sejak merdeka:

- 1963: Fasal (3) ditambah memberi kumpulan agama hak eksplisit untuk menguruskan hal ehwal dan memiliki harta
- 1971: Fasal (4) ditambah membenarkan negeri menyekat penyebaran kepada orang Islam

Pindaan ini mencerminkan pemahaman yang berkembang tentang kebebasan beragama dalam konteks pelbagai agama Malaysia.

PERKARA LAIN BERKAITAN AGAMA

Perkara 3: Islam sebagai Agama Persekutuan

Seperti yang dinyatakan sebelum ini, walaupun Islam adalah agama rasmi, Perkara 11 memastikan agama lain boleh diamalkan dengan bebas.

Perkara 8: Kesamarataan - Tiada Diskriminasi Agama

Perkara 8 melarang diskriminasi berdasarkan agama dalam kebanyakan bidang kehidupan, termasuk pekerjaan, pendidikan, dan perkhidmatan awam.

Perkara 12: Pendidikan Agama

Setiap kumpulan agama berhak menubuhkan dan menyenggara institusi untuk pendidikan kanak-kanak dalam agamanya sendiri. Tidak boleh ada diskriminasi berdasarkan agama dalam mana-mana undang-undang berkaitan institusi sedemikian.

5. KEWARGANEGARAAN

Anda adalah warganegara Malaysia jika anda dilahirkan di Malaysia selepas Merdeka (31 Ogos 1957) dan sekurang-kurangnya seorang ibu bapa adalah warganegara atau pemastautin tetap. Kewarganegaraan juga boleh diperolehi melalui pendaftaran atau naturalisasi. Malaysia secara amnya tidak mengiktiraf kewarganegaraan berganda.

6. STRUKTUR KERAJAAN

Yang di-Pertuan Agong dipilih oleh Majlis Raja-Raja untuk lima tahun. Perdana Menteri mesti mendapat sokongan majoriti di Dewan Rakyat. Parlimen terdiri daripada Dewan Rakyat (222 ahli dipilih) dan Dewan Negara (70 ahli). Mahkamah Persekutuan adalah mahkamah tertinggi. Mahkamah Syariah mempunyai bidang kuasa ke atas perkara undang-undang Islam untuk orang Islam.

7. PILIHAN RAYA DAN DEMOKRASI

Setiap warganegara Malaysia berumur 18 tahun ke atas berhak mengundi. Suruhanjaya Pilihan Raya secara bebas menjalankan pilihan raya. Pilihan raya mesti diadakan sekurang-kurangnya setiap lima tahun.

8. PERUNTUKAN KHAS

Perlembagaan mengiktiraf kedudukan khas orang Melayu dan anak negeri Sabah dan Sarawak. Bahasa Malaysia adalah bahasa kebangsaan. Kuasa dibahagikan antara kerajaan persekutuan dan negeri melalui Senarai Persekutuan, Senarai Negeri, dan Senarai Bersama.

9. CARA MENGUBAH PERLEMBAGAAN

Pindaan perlembagaan memerlukan majoriti dua pertiga di kedua-dua dewan Parlimen. Peruntukan tertentu yang menjejaskan negeri, kedudukan raja, kewarganegaraan, bahasa, atau kedudukan khas orang Melayu memerlukan persetujuan Majlis Raja-Raja.

Nota tentang Perkara 11: Sebarang pindaan kepada Perkara 11 memerlukan majoriti dua pertiga di Parlimen. Jika pindaan menjejaskan kedudukan khas Islam atau perkara sensitif lain, ia mungkin juga memerlukan persetujuan daripada Majlis Raja-Raja.

KESIMPULAN

Perlembagaan Persekutuan Malaysia mewujudkan rangka kerja unik yang mengimbangkan kedudukan istimewa Islam dengan hak asasi kebebasan beragama. Perkara 11 adalah pusat kepada rangka kerja ini, melindungi hak setiap orang untuk menganut, mengamal, dan (dengan beberapa sekatan) menyebarkan agama mereka.

Memahami Perkara 11 adalah penting untuk semua rakyat Malaysia, kerana ia menentukan sempadan kebebasan beragama dalam masyarakat pelbagai agama kita. Walaupun ketegangan mungkin timbul dalam tafsiran dan pelaksanaannya, perkara ini mewakili komitmen Malaysia kepada kebebasan beragama dan keharmonian sosial.

Panduan ringkas ini bertujuan menjadikan Perlembagaan mudah diakses oleh semua rakyat Malaysia. Untuk teks lengkap dan berwibawa, sila rujuk Perlembagaan Persekutuan rasmi yang diterbitkan oleh Jabatan Peguam Negara.

PENAFIAN: Ini adalah panduan pendidikan dan tidak boleh digunakan sebagai ganti nasihat undang-undang. Untuk perkara undang-undang, sentiasa rujuk Perlembagaan rasmi dan dapatkan nasihat peguam profesional.